

Om meningsskapende samsvar mellom undervisning, læringsutbytte og vurderingsform

Professor, dr.philos. Arild Raaheim
Program for universitetspedagogikk
Det psykologiske fakultet

UNIVERSITETET I BERGEN

5 timer i et fotgjengerfelt

Psykologieksamen ved Universitetet i Bergen anno 2013

**Fikk sjokk da jeg så
eksamenslokalet**

Psykologistudenter satt i
fotgjengerfelt i fem timer.

(BT 29.05.13)

Innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk...

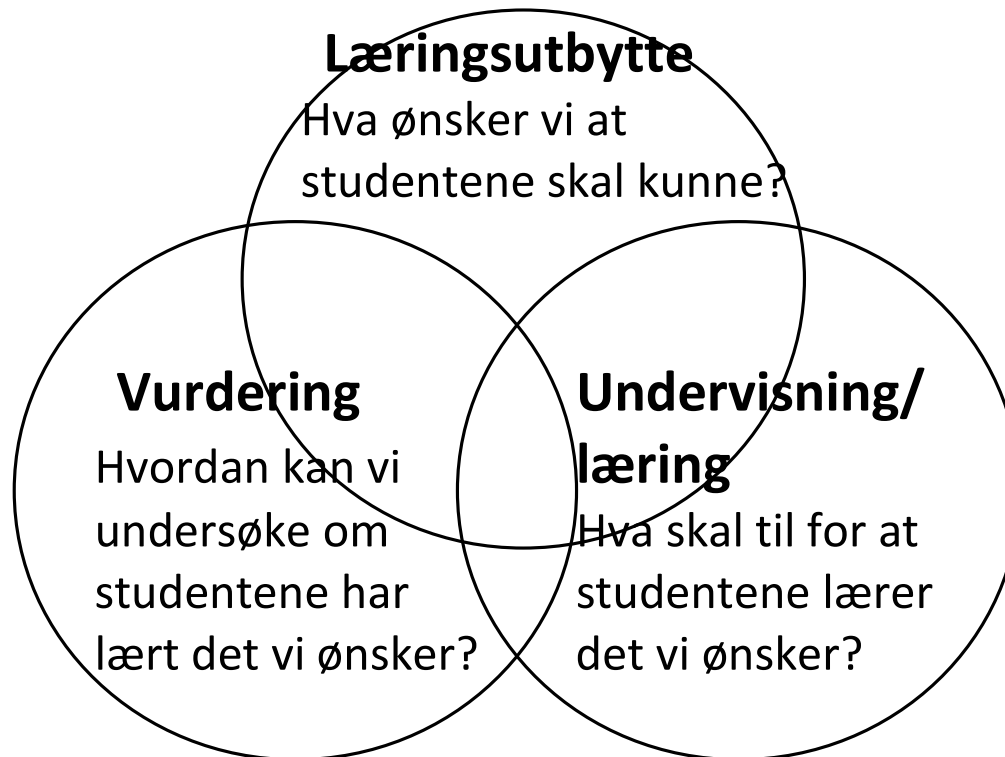
...er hensiktsmessig fordi:

- det tvinger oss til å tenke gjennom hva formålet med undervisningen er
- det bidrar til en refleksjonsprosess knyttet til hva som fremmer læring
- det stimulerer til debatt om vurderingspraksis og vurderingsformer
- fokus rettes mot å etablere en fornuftig sammenheng mellom undervisning, vurdering og læringsutbytte

Vi må mao tilstrebe å etablere et meningsskapende samsvar mellom:

1. Det vi sier at studentene skal lære/ha lært
2. Måten vi underviser/tilrettelegger for læring
3. Måten vi vurderer studentenes læring

Meningsskapende helhet/samsvar

Meningsskapende samsvar – noen utfordringer

- Ulike læringsutbytter kan ikke testes på samme måte
  - Kjenne til (forskjellen mellom) X og Y
  - Kunne anvende X og/eller Y i situasjon Z
  - Kan søke, behandle og vurdere kunnskap på fagfeltet kritisk
- Fare for «overtesting», med mange arbeidskrav, ved endring av undervisnings- og vurderingsopplegg
- Altfor mange utbyttebeskrivelser som i neste omgang fører til større pensum og lærerstyrte aktiviteter
- Økt ressursbehov som følge av undervisningsreformer medfører økt bruk av eksamen
- Regressjon til kontroll ved vurdering som følge av «frislepp» (alternativ PLUSS eksamen).

Et hav av muligheter

Variasjon langs følgende dimensjoner:

- **Nivå**
  - Hvorvidt studentene vurderes aleine eller sammen med andre
- **Arena**
  - Hvor vurderingen finner sted (på institusjonen, i naturlige omgivelser utenfor institusjonen, i det virtuelle rom)
- **Form**
  - Om vurderingen skjer på basis av skriftlig arbeid, praktisk (kunstnerisk) arbeid, eller muntlig fremføring
- **Format**
  - Hvorvidt det er summativ eller formativ vurdering, eller en kombinasjon av disse

40 alternativer til den tradisjonelle skriftlige eksamen: *Eksamensrevolusjonen.* Gyldendal Akademisk. Forthcoming

Skriftlig eksamen

- Alternativ 1: Med medbrakt «fuskelapp»
- Alternativ 2: Med innlagt mulighet for innhenting av informasjon/diskusjon med medstudenter
- Alternativ 3: Med åpenhet til alle typer kilder
- Alternativ 4: «Take away» eksamen
- Alternativ 5: Individualisert eksamen
- Alternativ 6: Objektiv prøve (multiple choice)
- Alternativ 7: Omvendt objektiv prøve
- Alternativ 8: Studenten som sensor
- Alternativ 9: Stasjonseksamen
- Alternativ 10: Fagartikkel

Muntlig eksamen

- Alternativ 11: Med tid til forberedelse
- Alternativ 12: Som forberedt klage/ankemulighet
- Alternativ 13: Posterpresentasjon
- Alternativ 14: Praktisk muntlig
- Alternativ 15: Disputas
- Alternativ 16: Foredrag
- Alternativ 17: Intervju

Andre vurderingsformer

- Alternativ 18: Bidrag på vitenskapelig konferanse

- Alternativ 19: Mappevurdering
- Alternativ 20: Virtuell konferanse
- Alternativ 21: Praktisk oppgave utenfor institusjonen
- Alternativ 22: Oppdragsvirksomhet
- Alternativ 23: Logg
- Alternativ 24: Intervju av fagperson
- Alternativ 25: Utplassering
- Alternativ 26: Prosjektpresentasjon
- Alternativ 27: Vurdering av medstudenter
- Alternativ 28: Kronikk
- Alternativ 29: Litteraturanmeldelse
- Alternativ 30: Kursanmeldelse
- Alternativ 31: Planlegging av undervisning
- Alternativ 32: Blogginlegg
- Alternativ 33: Facebook-gruppe
- Alternativ 34: Film
- Alternativ 35: TBL-aktivitet
- Alternativ 36: Arrangere faglig aktivitet
- Alternativ 37: Analyse av vurderingsformen
- Alternativ 38: Studenten som underviser
- Alternativ 39: Pasienten som sensor
- Alternativ 40: Ekstern sensur

